

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un ,an. . 12 .
Pe o lună . 2 .

Nrul de Duminică

pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferenoz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Agitatorul Ștefan Tisza.

Cetind discursul contelui Tisza, ținut la Oradea-mare cu ocaziunea constituirei partidului muncii naționale local, partea ce privește politica față cu românii, slavii și germanii face impresia ca și când oratorul s'ar fi deșteptat dintr'un somn lung, cu acelaș cântec pe buze cu care adormise. Frazele tocite ce ne vin dela Oradea-mare, ne sună în urechi ca melodia răgușită a unui fonograf, scos la iveală dintr'un colț prăfuit.

Puțin ingenioasa deosebire între »agitatori« și »blândul popor«, motivul condus în sbârânărea învechitului fonograf, va prinde în Bihorul românesc și mai puțin ca în alte părți. Ori cât de naivi am socoti ceata mamelucilor ce înconjură pe contele Tisza, ei totuși au să înțeleagă fără multă bătaie de cap că ceiace este drept pentru unii, este just pentru alții. Dacă »agitatori« sânt într'adevăr cei ce neliniștesc această țară, dacă ei împedecă »blânde popoare« să se unească într'un singur gând patriotic, dacă ei sânt într'adevăr primejdioși, atunci urmează ca ei să fie puși la răcoare, pentru ca să nu mai turbure apele. Stabilită odată această regulă, ea trebuie aplicată la toți deopotrivă fără deosebire de confesiune și de naționalitate.

Egalitatea aceasta o pretinde nu numai dreptul comun, ci și principiile fundamentale ale constituției noastre, care ne declară pe toți cetățenii de orice naționalitate ca membri egali ai națiunii politice. N'are

»blândul popor« unguerec mai multe drepturi înaintea legii decât »blândul popor« românesc. Dacă »agitatorii« sânt primejdioși pentru unul, sânt primejdioși și pentru celalalt. Dacă »agitatorii« români trebuiesc puși supt zăvor, fără îndoială că și »agitatorii« unguri nu pot să aibă în virtutea legii decât tot aceiaș soartă.

Când contele Tisza vorbește de »agitatori« — și de mulți ani vorbește de ei — nu poate să înțeleagă decât pe acei bărbați luminați ai poporului, cari agită o chestiune politică oare-care. Încă tatăl contelui a purtat pe buze cuvântul »agitator« și opera cu el, dar niciodată nu s'a dat nici din partea tatălui, nici din partea fiului vre-o definiție precisă acestui cuvânt. Și ar fi fost necesar ca să fim cu toții în curat despre semnificațiunea lui. A agita o chestiune politică nu este în virtutea legilor punibil. Dovadă este însuși contele Tisza, care este un agitator de profesiune chiar. El nu ocupă nici o funcțiune publică sau privată, nici altă meserie n'are, ci aleargă dela un oraș într'altul, pentru a agita pretutindenii chestiuni politice în mijlocul »blândului popor«. Dacă este aceasta permis contelui Tisza, pentru ce n'ar fi permis același lucru și părintelui Vasile Lucaci? Pentru ce părintele Vasile Lucaci n'ar avea voie să agite și el chestiuni politice în mijlocul »blândului popor«? Fiindcă nu-i conte? Fiindcă nu-i de naționalitate uagur? Una din două: Sau că contele Tisza și Vasile Lucaci sânt amândoi »agitatori« în înțeles tizaist, sau nu e nici unul. Sau că amon-

doi trebuiesc urmăriți »cu toată rigoarea legii«, eventual puși la pușcărie pentru a fi izolați de »blândul popor«, sau lăsați amândoi să agite chestiunile politice așa precum fiecare din ei știe și se pricepe. Il suptără pe contele Tisza modul, în care părintele Lucaci agită? Dar fără îndoială că și părintele Lucaci este suptarat de modul cum contele Tisza agită. Suptărările reciproce nu pot fi deci nici ele un motiv ca acești doi agitatori, unul profesional, celalalt numai ocazional, să fie supuși unui tratament diferit, nici de autoritatea statului, nici de opinia publică.

În cece privește modul agitărei trebuie să facem totuși o separație a agitatorilor în două tabere mari după confesiunea lor politică. Agitatorii politici ai românilor, cari toți fără excepțiune sânt ocazionali, au descins în mijlocul »blândului popor« pentru a desfășura un singur steag, pentru a mărturisi un singur credeu. Mai ales două principii politice au fost susținute și dezvoltate de ei: credința neclintită în dinastie și drepturi egale pentru toți cetățenii patriei. Pe aceste principii, care sânt originale ale poporului și nu originale ale conducătorilor lui, se razimă întreaga noastră politică națională, și nici contele Tisza, nici alți agitatori politici unguri, nu vor putea cita un singur caz din întreaga viața noastră publică, din vechime până în prezent, când un agitator român politic ar fi agitat în alt mod, decât răzimirându-se pe aceste două principii. A fi dinastic, poate să fie o crimă punibilă, însă numai înaintea republicanilor revoluționari.

Balul Costumat al Asociației Culturale din Arad.

De Marilina Bocu.

Balul costumat de azi o săptămână a fost pentru toți câți au luat parte la el un vis fantastic și fermecător, povestea minunată a unor zine de demult, ce șilau vrăji feți frumoși, cu grație neascunsă a trupurilor lor frumoase mulate în aur și argint, cu soarele în față, u luna în pleat, așa cum a fost odată ca nicio-odată.

Pagina unei povestiri străbune trăită atât de viu, cu atâta putere îmbelsugată de viață și tăie de simțiri adevărate și curate, sbucnind prin toată ființa, ca o pornire năvalnică ce a înghițit tot, ca să lase neprihănit și neted ceace până acum avem noi mai neatins, — frumosul nostru etnic.

O lumină ferică, o atmosferă plăcută în cari parfumurile îmbalsamate pluteau în adieri ușoare de trandafiri, mărgăritărei și vioarele, ceva din poezia unui crâng cu pajști înflorite în cari respiri adânc, savurând și căutând cu ochii, unde s minunile? În acordurile măestre ale unei melodii armonioase, lin și grațios se mișca ritmul unei hore în cari românele noastre, mai pline de poezie ca ori când, se legănau ușor plecate în cadența mișcărilor, ca un lan de spicuri aurii adiat de suflul zefirilor calzi.

Era așa de frumos și atât de neînchipuit, pitoresc, acolo erau ardelencele, bănățenele, transilvănenele și cele din țara românească!

Capetele frumoase ale țărancelor de prin ținuturile Hunedoarei, partea dinspre Orăștie. O învaluire bogată din cute de tulpan alb așezate

pe un conciu cu pleată cu ciucuri negri și roșii plecați pe frunte.

Cămășile albe cu o minunăție de cusătură mi-găloasă și opregele colorate unele mai frumos țesute decât altele, cojocete de blană înflorite în culori vii și bine potrivite. Porturi originale, lucrate în atelierule de țesătorie dela Orăștie. Astfel erau îmbrăcate d-na deputat Anuța Vlad, d-na Victoria Erdelyi, directoarea atelierului de țesătorii din Orăștie, d-na Lepădat și d-na Cirlea din Alba-Iulia.

Două chipuri de țărance sălbatice, ca două păstorite dela munte, erau cele două pădurence, drele Margareta Hodoș și Flora Bonciu. Portul acesta poate fi decretat cel mai frumos port de aici, de peste munți. De o simplitate desăvârșită, fota cu șorț înaintea, din pănură neagră, cămașă albă cu bogate cusături din lână neagră și roșie, brăul lat, în culori vii, înfășură mijlocul pân. supt sâni, fusta albă fără riuri, opinci cu nojițe negre împletite până la genunchi. Pieptă-nate cu o pleată trasă peste frunte spre partea stângă și învelite cu basmale negre cu flori roșii, întreaga siluetă e o perfecțiune de armonie estetică de o ciudată eleganță ch'ar, în primitivitatea formei.

Nota interesantă a portului acestuia este centura de zale din metal ce se încinge peste brău și care se încheie larg într'o parte, unde atârână, fixate pe o placă mică de metal, inele, cruciulițe și cheițe argintate.

Molcomeala mersului în opinci și zângănitul discret al zadelor aceluora din jurul brăului, făcea din cele două chipuri brunete de pădurence o bizară siluetă originală, de româncuțe de pe văi

din fundul munților. Ceva din ciudătenia păsărelor frumoase și sperioase, ascunse în scorburile fagilor bătrâni din codru.

Aproape de silueta originală a pădurencelor era acela a portului original de Tulgheș, din fundul Ardealului către Bucovina. Fota strânsă în jurul trupului, cu colțul drept suflecat în brăul lat ca și al pădurencelor, este o țesătură în roșu de o admirabilă originalitate, fusta albă și cămașă cusută în întregime cu roșu, băsmăluța de mătase roșie, toate la un loc sânt de un efect bă-tător la ochi, simplu și fermecător; — chip de țărancă la pârâu, cu fața sumeasă, cu băsmăluța înodată în ceafă ca la munca de toate zilele. Portul de Tulgheș îl poartă dna Letiția Oncu și dra Gina Pap, Beiuș.

Aproape de portul acesta era acel din Toplița purtat de dna Velcan, din Alba-Iulia, o mică notă variată în forma cămașei, care îl deosebea de cel de Tulgheș.

Și cât de frumoasă era simplitatea porturilor acestora, care alături de severitatea elegantă a celui de Seliște, purtat de un grup mai numeros de doamne și domnișoare, în frunte cu distinsa româncă d-na Hossu-Longin din Deva, — contrasta, atât de odihnitor pentru privire, în sobrietatea absolută a originalității lor stricte, cu valurile de aur, argint și fluturi, ale porturilor bogate și foarte frumoase de altfel, acelea din România, majoritatea din Prahova, Argeș și Câmpu-Lung.

Unul din cele mai originale dintre cele din România a fost fără îndoială portul vechi de Rucăr, fota roșie închisă, cu înflorituri de argint, cămașă cusută cu motive vechi din lână neagră, încadrate în argint, cu brăul înalt, fără fluturi și

A cere drepturi egale pentru toți nu este supt nici un raport punibil, nici în state aristocratice sau oligarhice, îndată ce cererea se face în marginile legii. Constituția noastră proclamă principiul egalității și agitatorii românilor erau pe temeiuri constituționale când agitau chestia egalității de drept nedeslegată.

Agitatorul Tisza să-și pună dreapta pe inimă și să susțină că el și tovarășii săi unguri agitau chestiile politice totdeauna cu aceeași lealitate și cu aceeași legalitate ca și agitatorii românilor? Când un agitator român a împins »blândul popor« pentru a forța mâna regelui în situații de strâmtorire ale imperiului? Când un agitator român a hrăit conflictul între rege și națiune? Când un agitator român a ajuns vre-odată la trista importanță a agitatorilor unguri Tisza, Kosuth, Apponyi și Andrassy, cari au adus patria noastră până la marginea prăpastiei? Când un agitator român ar fi umblat căi, cari s'ar putea asemăna cu cele călcate de marele agitator ungar Ludovic Kossuth?

Va să zică ne deosebim unii de alții foarte mult, de a agita chestiunile politice? Judecata dreaptă despre modul de agitare a românilor nu o putem aștepta însă dela un agitator ungar ca contele Tisza. Căci tot principiul de egalitate ar reclama ca agitatorul român să judece pe contele Tisza. Nu numai simțământul necreștinesc al răzbunării ar contribui ca sentința contra agitatorului Tisza să fie o sentință de condamnare. Nici un motiv nu ne-ar reținea să consimțim la constituirea unui tribunal internațional, care să judece pe agitatorii români și unguri. Contele Tisza ar respinge competența acestui tribunal, fiindcă ar risca să-și petreacă restul zilelor în pușcărie.

Inceputul campaniei electorale în comitatul Aradului. Campania electorală în comitatul Aradului se deschide cu ziua de Duminică. Inceputul îl face d. de-

aur, simplu și discret, de un foarte frumos efect, cu marama legală pe supt barbă, călugărește, așa cum se leg țarancele dela munte în România.

Foarte pompoase, model de subtilitate și finețe în arta broderiei românești a țarancelor, erau costumele de Prahova (România) cu fotele albe plisate, cu bențile largi țesute în aur, cu ille brodate în fir și fluturi de aur, un admirabil amestec de lână și mătase albă cu aur deschis, ca razele strălucitoare din soarele diminețelor albe; erau îmbrăcate în portul acesta: d-na deputat Elena Valda-Voevod (Cluj), d-na deputat Mihali (Budapesta), d-na Zina dr. Moga (Arad), d-ra Anuța Burdan (Boroșineu), d-na Burdan (Boroșineu) — tot port de Prahova albastru ca cerul cu bențile țesute în argint și fluturi de argint și d-na Aglaia V. Papp cu fota neagră cu roșu și ille asortată.

Apoi acele de Câmpu-Lung tot în alb și aur, al d-nei deputat Ștefan Pop (Arad), al d-nei Sidonia Maior (Lugoj), al d-nei Maria Monța (Șiria), al d-rei Melania Ionescu (Ciuciu), al d-rei Moga (Arad), negru cu argint, d-na Felicia Oprean (Cenadul-să-besc), d-na profesor Iacob (Arad), roșu d-na Cornelia Secula (Șiria), tot de Câmpu-Lung alb cu argint, al d-nei Vasillon (Arad), roșu cu argint d-ra Drăgan, d-na Izidor Pop (Lugoj), portul de Rucăr îl purta d-na Marilina Bocu, în port de Muscel (România) erau d-na deputat Elena Goldiș, fotă neagră cu roșu, ille asortată, maramă de borangic albă, d-ra Miti Roșu (Vrani), d-na Ghizela Evuțian (Lipova) și d-na Aurelia Ardelean (Olula-Vârșand), în

putat Vasile Goldiș, care se va înfățișa Duminică d. a. la ora 4 înaintea alegătorilor săi din Miniș, spre a face o dare de seamă și ași desfășura programul.

D. Goldiș, va fi însoțit de d. deputat Ștefan C. Pop și un număr mare de intelectuali din Arad.

Ni-se anunță din Miniș, că acolo s'a constituit un comitet care a luat măsuri pentru o primire impunătoare în onoarea deputatului. Vor lua parte delegațiuni și din celelalte comune ale cercului.

Declarațiile P. S. Sa'e episcopul Dr. D. Radu. Un ziarist din Oradea Mare a cerut și păreri P. S. Sa episcopul Dr. D. Radu asupra discursului contelui Tisza. P. S. Sa a făcut declarații de un tact și de o rezervă laudabilă din partea unui arhieru român. A spus următoarele:

Regret că nu pot face declarații amănunțite în chestia asta. Imprejurările politice sânt atât schimbătoare din clipă, în clipă încât îmi, e cu neputință să precizez din parte-mi o atitudine hotărâtă în orice chestie. Trăim vremuri când tăcerea într'adevăr e de aur. Nu știu cum privesc șefii naționali ai nemaghiarilor declarațiile contelui Tisza, și nu pot să fiu prin urmare interpretul sentimentelor lor; păreriile mele personale nu le socot atât de însemnate încât să le expui în obște. Oricum însă contele Tisza are dreptate: *partidul moderat român nu are nici un titlu de legitimitate*. Inițiatorii acestei idei au înțeles de-aseenea lucrul acesta căci precum s'a publicat, acțiunea pentru întemeierea partidului moderat a încetat.

În același ziar găsim și declarațiile d-lui Dr. Aurel Lazar din Oradea Mare. D-sa reprezintă cum e firesc, punctul de vedere al partidului național, combătând mai ales afirmația lui Tisza prin care tăgăduiește legitimitatea unui partid național românesc. În fond și Tisza recunoaște legitimitatea partidului și spune că guvernul trebuie să între în tratative cu el, căci nu putem presupune că un om ca dânsul, care a aprobat dragostea de neam și lupta de apărare națională a oricui, să înțeleagă prin reprezentanții românilor pe oamenii cari au fost plasați de apele partidului constituțional. Dacă se aduc dispoziții

costum de Argeș erau d-na deputat Șerban (Făgăraș), d-ra Hortenzia Bogdan (Arad), d-na Tiberia Barcianu (Orăștie), d-na avocat Popoviciu (Chișineu și d-ra Mărioara Iorgoviciu (Marghita-mare), în port de Dâmbovița (România) d-ra Elena Stoica (Arad), d-ra Cornelia Mihut (Sintea) și d-ra Hortenzia Pantoș (G. Vârșand) și d-na Rozalia Marșeu (Sân-Miclăușul-mic) și d-ra Natalia Clorogar.

În frumosul port de Sălște erau îmbrăcate d-nele: deputat Damian, Dr. V. Papp (Arad), Iules Herbay (Arad), d-na M'hulin (Arad), d-na Tatu (Arad), d-ra Pacu (Arad), d-na Barbura (Boroșineu), d-na Savici (Lipova), d-ra Cimponer (Lipova), d-ra Vuia (Lipova), d-ra Sidonia Ursu (Curtici), d-rele Livia și Emilia Mladin (Curtici), d-ra Correlia Ciugudean (Brusnic) și d-ra Emilia Șeredan (Seleuș).

Portul bănățenesc în mai multe variante era foarte frumos reprezentat prin câteva costume foarte caracteristice, cum era acel al d-nei Veturia Tămășdan (Pecica), cu foarte frumoasă podoabă de bani pe cap, cu cămașa brodată cu aur și opregul cu fire. Apoi acel al d-nei Veturia Ispravnic (Curtici), cu sălbi de argint pe cap și pe piept și un conciu, dintr'o țesătură de aur, o minune de migăleală artistică, foarte veche și originală. Asemeni era al d-nei Ana Bița din Săcușgiu cu opregele bogat brodate cu argint și aur. Podoabele de bani de pe cap, așezate în chipurile variate după părțile ținuturilor din cari făceau parte, este adevărata notă originală și caracteristică ce se relevă în portul bănățenesc. Este în felul acela de găteală ceva vechiu din

greșite, pe care le-a osândit contele Tisza, atunci pentru ce cel ce protestează sânt »agitatori«. Dacă un ziarist ar fi scris în »Tribuna« lucrul ca declarațiile lui Tisza despre legea lui Apponyi, atunci de sigur dădea față cu justiția.

Serisori din București.

Sporirea armatei. — Monumentul lui Eminescu. — Distrugerea Târgului Cucului. — Comitet de ajutorare. — Organizarea studenților. — Învățământul particiular. — Monumentul lui Tudor Vladimirescu la Târgoviște. — Duelul Filipescu-Șerban Cantacuzino. — Electra.

București, 23 Februarie. Ziua de întâi Aprilie va aduce cu sine în armata românească unele schimbări reclamate de actuala situație a României. După toate păreriile România nu dispune de destule forțe militare în Dobrogea, asupra căreia bulgarii tot n'au renunțat încă cu pretențiunile lor. Astfel s'a luat hotărârea a se înființa încă o divizie militară în această provincie, care împreună cu divizia a noua va forma corpul al cincelea de armată. Comandant al acestui corp de armată va fi numit d. general Coandă. Necisitatea mării numărului soldaților în Dobrogea era cu atât mai mare, cu cât vedem că zierele străine, între cari »Le Martin«, asigură că bulgarii se înarmează în vederea unui război cu România.

Comitetul constituit la Galați pentru adunarea fondurilor necesare ridicării unui monument lui Eminescu, publică darea de seamă asupra lucrărilor comitetului precum și asupra sumelor încasate până acuma.

În această dare de seamă, raportorul, d. Corneliu Botez, arată că alegerea Galaților ca loc în care să se ridice monumentul marelui poet, s'a făcut avându-se în vedere că în acest oraș s'a început mișcarea în acest senz. Firește influența lui Eminescu este atât de mare asupra culturii românești, încât ar merita să i-se ridice statui în fiecare oraș din țară.

Până acuma, din serbările organizate în vederea acestui scop, precum și prin diferitele conferințe, s'a adunat suma de 9403 lei. Cum monumentul va costa suma de 12 mii de lei, comitetul speră că va putea aduna în curînd și restul. Monumentul a fost încredințat spre executare sculptorului Stork. Inaugurarea se va face la 15 Martie.

frumoasele capete de împărăteșe bizantine. Apoi cusăturile și ajururile cămașelor, cari sânt atât de frumoase.

În port bănățesc mai erau d-ra Aurelia Păcurariu, Arad, opreg vechiu foarte artistic țesut, cenușiu cu roșu, cămașă cu roșu, d-ra Radovan, oprege cu fire roșii, cămașă cu broderii de aur, d-ra Elena Scorțar, Arad, d-na Antonescu opreg lila cu argint și aur, d-ra Ardelean, Timișoara, d-na Lavinia Sturza, Ciaba, d-na Zina Papp, Beiuș, d-ra Aurelia Iancu, oprege negre cu fir, d-ra Ana Petruș, Sepreuş, costum de prin Brusnic cu negru, d-ra Magdalena Dolga (Chițig-haz) Beiuș, — roșu cu aur, d-ra Christina Popovici (Bichiș) negru cu aur.

Cam apropiate de Bănat mai erau și costumele fanteziste ale d-reilor Minerva, Livia și Tullia Dimitrescu, Arad, rose, bleu și mauve cu fluturi și fir de aur.

În port ardelenesc, cu șorțuri, înflorate cu lănurii și fluturi, cămășile cu mâneci cusute plotog, erau d-na Livia Ciacian din Pecica în alb cu roșu, d-ra Emilia Pinter (Mișca) și încă alte d-ne și d-re căror din greșală li-s'au scăpat numele.

Un admirabil port din Hălmagiu, dela Ciuciu, era acel al d-soarei Lucreția Ionescu, cămașă cusută cu roșu, șorț roșu și bismăluță roșie. De asemeni foarte original era acel al d-nei Vuia din Munții Apuseni, din Bucium, șorț negru cămașă largă și basma lungă neagră ce atârna până din jos de genunchi.

În port transilvănean din Bran erau dna An-

Dupăcum se știe faimosul cartier ovreesc din Iași, Tîrgul-Cucului a fost distrus acum o lună aproape complet în urma unui foc ivit din neglijența celor ce locuiau în acest cartier, adevărat izvor de infecție.

Casele cari au mai rămas întregi după acest incendiu au fost distruse noaptea trecută de un nou foc, care a luat naștere mai întâi la fierăria ovreului Oast. Flacărele, cari amenințau să cuprindă întreg orașul nu au fost potolite decât pe la orele zece. Deoarece casele erau aproape toate asigurate, se crede că proprietarii evrei ai acestor cocioabe le-au dat singuri foc. De altfel procurorul din Iași a întreprins o anchetă. În orice caz este semnificativă izbucnirea acestui al doilea incendiu la un interval de timp așa de scurt. Dar la ce nu te poți aștepta, când comerțul nu mai prea rentează în vechea capitală a Moldovei, al cărei credit l-au păpat gheșeftarii ei negustori.

Anul trecut s'a format supt preș'denția I. P. S. Mitropolit al României un comitet pentru ajutoarea incendiștilor și a inundațiilor din țară. Acest comitet condus de vederi atâtea de umanitare, a împărțit în decurs de un an suma de peste 70 de mii de lei ca ajutoare celor ajunși de nenorocire atât la țară cât și în comunele urbane.

E drept, că acest comitet a fost încurajat din toate părțile. Toate județele din țară au prevăzut în bugetele lor sume pentru a le pune la dispoziția comitetului. Ministerul de Interne, recunoscând bunele intenții, precum și marea ajutor, pe care numitul comitet l'a dat celor nenorociți, a invitat toate orașele și comunele să contribuie și ele la sporirea fondurilor acestui comitet.

Conform hotărîrilor luate la congresul general al studenților, ținut la Iași, studențimea a început să se organizeze pe toată linia. Până acuma, în vederea marelui federațiuni a tuturor studenților români s'au format cercurile studențești județene. Eri s'a constituit cercul studenților doljenți, mehedinteni și ialomițeni. Pentru Dumineca viitoare s'au convocați studenți din celelalte județe spre a se organiza în cercuri. Peste tot se observă o îmbucurătoare mișcare în sânul tinerimei universitare, o mișcare condusă de vederi naționale, democratice, și un dor curat de muncă în senzul acestor idei.

În presa noastră a început să se agite din nou chestia reorganizării învățămîntului particular. Atât în capitală cât și în orașele din provincie s'au deschis o mulțime de licee și școli particulare de fete, cari s'au deschise de alte legi decât acelea în vigoare la școlile statului. Astfel de pildă la aceste școli nu s'au desfășurat nici acum examenele anuale, cari sunt considerate ca un mijloc

lonia Bogoi — Belotini, negru cu fiuturi de argint și acel al dsoarei Hermina Clorogar ce purta pe cap foarte ștrengărește o pălărieță bărbătească neagră, așa cum se poartă prin părțile locului.

Și în toată mulțimea aceia extraordinar de înălțată și frumoasă, în armonia poetică a formelor și în simfonia cludată a culorilor unde domnia bizaria pitorească a portului nostru național atât de pitoresc, dacă a lipsit eleganța desăvârșită a perspectivei unei obicinuite săli de bal moderne, s'a trăit cea dintâi și cea mai frumoasă seară românească, în care s'a simțit și s'a respirat românește, în cadrul sărbătoresc al unui bal, în care drept bogăție a strălucit cea mai splendidă apoteoză, triumful portului național românesc.

Fie ca el să rămâie de aci înainte dragostea de aproape a femeilor și fetelor noastre, crezul sărbătorilor și zilelor lor de bucurie senină, când trebuie să lubească și să prețuiască ceia ce a fost și va rămânea pururea frumos.

de control al progreselor realizate de ele. Profesorii s'au angajați de direcțiune, ceea ce face de pildă în orașele din provincie, să fie angajați de mulțorii oameni nepregătiți pentru profesorat.

După închiderea camerelor, ministerul cultelor și al instrucțiunii publice din România se va ocupa mai de aproape cu reorganizarea acestui învățămînt, unde se impun anumite reforme atât pentru serioasa pregătire a elevilor cât și pentru a pune stavilă multor abuzuri. În primul rând este vorba ca școlile particulare să treacă supt un control serios din partea statului. Școlile vor fi organizate întocmai ca și ale statului. Profesorii vor fi numiți de minister după recomandarea direcțiunii școlilor respective. Fi-rește, nu vor putea fi numiți decât profesori evalificați. Ca și la stat, examenele vor fi suprimate, iar certificatele vor avea același valoare ca și cele dela stat. Se vor stabili anumite norme, după cari vor trebui să se conducă atât școlile particulare cât și internatele de pe lângă ele.

Multe rele se vor fi observând în societatea de aici, dar, pe lângă aceste unelte rele putem observa și atâtea calități alese. Astfel este cultul celor cari au luptat pentru neam și pentru țară. Nu este oraș în România, care să nu aibă statuetele sale, mai mult sau mai puțin artistic lucrate, statui în fața cărora se țin întrunirile publice, se rostesc discursurile la zile mari. O frumoasă manifestare a cultului eroilor cari s'au jertfit pentru țară s'au plachetele comemorative așezate pe pereții școlilor dela țară, pe cari este înscris numele soldaților din satul respectiv, cari au căzut în războiul pentru independență. Impodobite cu frumoase cununi de laur pe aceste plachete, supt numele celor căzuți s'au câteva sentințe asupra datoriei cetățenilor față de »Patria recunoscătoare«.

Acum s'a constituit la Târgoviște un comitet pentru adunarea fondurilor necesare în ducării unei noi statui lui Tudor Vladimirescu, conducătorul revoluției oțtenilor din 1821. S'au lansat liste de subscripții, cari au dat cel mai satisfăcător rezultat. Astfel că, pe lângă frumoasa statuie din Târgu Jiu vom avea în curând și la Târgoviște o statuie a »Domnului Tudor«.

O chestie care pasionează mult publicul bucu-reștean, este chestia duelului, care e pe c. le a avea loc între d. Nicu Filipescu și prințul Șerban Cantacuzino. Se știe că, cu ocazia unei întruniri politice, d. Filipescu, adversar al dlui Take Ionescu l'a atacat pe acesta într'un mod violent, prezentându-l în niște colorii, cari au produs o enormă senzație.

La întrunirea dela Craiova a aderenților dlui Take Ionescu, prințul Șerban Cantacuzino, voind a răspunde acuzațiilor aduse de fruntașul conservator, a atacat și el la rândul său pe d. Filipescu, numindu-l »un incurcă lume«. Imediat ce a aflat despre aceasta, d. Nicu Filipescu a anunțat că și-a constituit martori, cerând satisfacție pentru ofența adusă în public. Martorii dlui Filipescu s'au ales și d. M. Săulescu. La rândul său prințul Șerban Cantacuzino și-a ales și d. Ghica. Prima întâlnire a martorilor a avut loc ieri. Părerea generală este că o ieșire pe teren este inevitabilă. Duelul se va face cu pistolul.

La teatrul național s'a jucat aseară pentru prima oară celebra tragedie a lui Sofocle, *Electra*, în excelența traducere a dlui Murnu, ale cărei traduceri din literatura clasică elină au fost atât de mult apreciate. Atât decorurile de o splendoare neobișnuită, cât și muzica bătrânului maestrului Ștefănescu au cadrat cu acțiunea piesei, a cărei reprezentare pentru înțelegătorii artei antice a fost o adevărată sărbătoare. Rolul Electrei, al nefericitei surori a lui Oreste, a fost jucat cu multă măiestrie de doamna Olimpia Bărsan, soția mult apreciatului nostru artist poet Zaharie Bărsan. La reprezentația de aseară a azistat și A.

S. R. Principele Ferdinand. Public însă a fost foarte puțin, deși s'a vorbit mult despre această piesă înainte de punerea ei pe scenă. Cauza acestei indiferențe este a se căuta în lipsa de cultură clasică a publicului bucureștean. E foarte curios gustul acestui public, care aieargă mai bucuroș la »Israel« al jidanului Bernstein decât la *Electra* lui Sofocle Chestie de apreciere și în acelaș timp de reclamă. În orice caz atitudinea publicului e semnificativă.

În acelaș timp se anunță din Iași că celebra noastră tragediană Agatha Bărsescu Radović, după întoarcerea sa din turneul ce l face de prezent prin țară, va încheia stagiunea teatrului național din vechea capitală a Moldovei cu trei mari reprezentațiuni, pe cari le va da în zilele de 19, 20 și 21 April cu piesele *Iuditha* și *Holofern*, *Papa Lebonard* și *Hamlet*. Pentru deplinul succes al acestor reprezentațiuni rolul lui *Holofern*, *Lebonard* și al actorului din *Hamlet* va fi interpretat de dl Const Radović, care va sosi anume spre acest scop dela Berlin, unde este angajat la teatrul *Neues Schauspielhaus*.

Decan al facultății de medicină dela universitatea din Iași a fost ales domnul profesor Dr. G. Socor.

Congregația extraordinară a comitatului Caraș-Severin.

În 5 Martie s'a ținut în Lugos congregația extraordinară a comitatului Caraș-Severin, pentru a se lămuri atitudinea comitatului față cu demisia guvernului coaliționist și față cu venirea la putere a noului guvern. În congregație au luat cuvântul și membrii români precizând punctul lor de vedere în conformitate cu vederile partidului național român din cameră.

Înainte de ordinea zilei membri români: părințele Adam Groza din Coșteiu-mare, Dr. Ion Nedelcu din Oravița, Dr. Aurel Ciupe și Dr. Eugen Dobo arată mai multe abuzuri ale organelor administrative din comitat.

Se citesc apoi rescriptele de demisionare ale miniștrilor coaliționisti, precum și rescriptele noilor miniștri.

Prim-notarul comitatens *Talajdy* prezintă propunerea comitetului permanent de-a lua la cunoștință numirea guvernului și de-a-i oferi sprijinul congregației. Kossuthistul *Tényes* prezintă o contrapropunere, sprijinită și de I. L. *Horváth* cunoscutul filoromân din Bozovici.

În numele membrilor români a vorbit dl Dr. G. Popovici. D-sa prezintă propunerea de a se lua simplu la cunoștință numirea, rezervându-se a lua poziție față cu guvernul când îl vom cunoaște din fapte. Arată că această propunere a sa este efluxul atitudinii din cameră a partidului nostru național și este în consonanță cu glasul unanim al presei noastre naționale.

S'a primit însă propunerea comitetului permanent.

Punându-se în desbțere rescriptele foștilor miniștri, Apponyi și Darányi, comitetul permanent propune să li-se trimită o adresă de mulțumită pentru activitatea ce-au desfășurat.

Membrul român Dr. Calus *Brediceanu* rostește un avântat rechizitor contra fostului ministru de culte și instrucție Apponyi, care și a îngrămădit în suflet multe păcate negre vreme cât a stat la putere. Vorbirea care a cuprins întreaga activitate

Dacă a-ți încercat toate!

Și tot nu v'au trecut durerile reumatice cerești o sticlă de

SPIRIT DE GHIATA

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosesc cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singular remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda

Szémann Agoston

Farmaciat,

Hatvan, Fötér nr. 126

Se expedează sticle în toate părțile țării

a ministrului coaliționist a făcut bună impresie printre membrii români ai congregației.

Cu multă vervă a vorbit pe urmă d. Dr. A. Văleanu, arătând intențiile de care s'a călăuzit în activitatea sa fostul ministru de agricultură Darányi.

Congregația a adoptat totuși propunerea comitetului permanent.

S'a dat apoi citire scrisorii de bun rămas a prefectului demisionat *Fialka*. Comitetul permanent propune să i-se voteze o adresă de recunoștință și să i-se picteze portretul pe seama salei comitatului. D. Dr. V. Braniște respinge propunerea zicând că românii nu pot adera la un act de recunoștință față cu un prefect *de a cărui nume se leagă amintirea alegerilor dela Bocșa și Oravița*. Majoritatea ungurească a primit însă și la acest punct propunerea comisiei permanente.

Scrisori din Paris.

De pe imperiață.. Un obicei vechi care se duce.. Galanteria franceză. — »Richesse oblige«. — Noul budget al marinei. — Primăvară. —

Zilele sânt luminoase, calde, iar nopțile înstelate.

Spre seară, tabloul e pitoresc. Panorama Parisului e mai plină de farmec ca în orice alt ceas al zilei. Luminile albe, roșii, verzi, firmele arzătoare, felinarele călătoare ce se aprind odată cu cele dintâi stele, umple de poezie uriașa capitală, străzile sale largi și lungi, înșesate de oameni, trăsuri și cai. Lucrătorii ies de prin ateliere, iar fetele părăsesc lucrul, și în călduri zgomotoase, vesele, se duc spre casă.

Și nu-i nimic mai fermecător decât să te urci pe înserat, sus, pe imperiala unui omnibus și deacolo, de supt cerul clar, însângerat departe în ultimile raze crepusculare, să privești tabloul variat al mulțimei ce forfotă pe toate străzile. Deacolo, de pe imperială toate se văd mai mici și numai orizontul e mai larg. Ferestrele luminoase, șirurile lungi de becuri, lămpile electrice își proiectează nuanțele de lumină pe trotuare, deasupra înghesuei din stradă..

Dar, vai, în curând, și farmecul acesta al imperialei, ne va fi răpit de nemilostiva lege a progresului: comisiunea municipală, însărcinată să fixeze viitorul regim al omnibuselor, autobuselor și tranvaielor a hotărât suprimarea imperialei!

Cu începere dela 1 Iunie a. c. o dată când buna și bătrâna companie a omnibuselor își va reînnoi pentru încă patruzeci de ani privilegiul ei de transport al parizienilor — nici un autobus nu va mai avea drept să poarte imperială.

Tracțiunea mecanică, trebuind să înlocuiască peste tot tracțiunea animală — în cel mult trei ani, — peste trei ani nu vor mai fi nici tramcare și astfel »imperială« va dispărea complect.

Pare mic lucrul acesta, dar printr'o simplă decizie a unei anonime comisii municipale, se hotărăște schimbarea fisionomiei Parisului întreg. Strada nu va mai fi aceeași de pân'acum.

Sfârșite sânt nesfârșitele plimbări ale »imperialiștilor« de odinioară — dintre cari, Victor Hugo era cel mai pasionat — plimbări făcute de dragul poeziei ce se respiră colo sus, lângă vizitiu, supt cerul liber.

Nicăiri nu se poate visa mai bine decât pe barca aceia de lemn, de unde vezi defilând, ca pe o pânză de cinematograf, vechile monumente ale Parisului, străzile sale pitorești, Sena liniștită, plină de reflexele felinarelor de pe poduri sau a împurpuratelor amurguri din dosul turnului Eiffel.

Și cine știe câte versuri frumoase nu vor fi fost făurite acolo, în sgomotul roților grele, luncându cu sgomot pe piatra străzilor.

Așa dispar, încetul cu încetul, se nule trecutul. Un lucru însă nu va pieri niciodată: galanteria franceză. Vechile semne de politeță ale mar-

chizilor cu peruci albe, s'au preschimbat mult, ce e drept, dar ele rămân încă în picioare, în țara unde și răposaiilor și oamenilor mari li-se zice »Domnul...«

Eri, la tribunalul corecțional, s'a văzut o astfel de pildă a galanteriei franceze.

Pe banca infamiei, erau așezate două femei tinere. Lucru prea vesel nu e să fii așezat pe banca infamiei, chiar dac'ai fi acolo pentru un simplu furt... De aceia, ochii celor două tinere femei erau pline de lacrimi, când dintrodată, ca o rază de soare, un suris veni să i usuce.

La bară, elegant și corect, înaintă un martor, și, scoțând de supt haină două buchete de flori, întinse fiecarele dintre el câte unul..

Tribunalul n'a prea fost impresionat și a condamnat pe cele două cuconițe ispitite de diavolul furtișagului.

Cât despre galantul martor, se înțelege dela sine că a fost dat afară din sală..

»Nobleța obligă«, — e principiul care conduce, în gesturile lor, pe aristocrații francezi. În numele acestui principiu avem atât de multe pilde de mărinimie, de nobleță sufletească a poporului francez.

La americani, se pare că această zicătoare se transformă în »Bogația obligă«.

Cetesc în »Le Gaulois« de azi că Rockefeller, cunoscutul miliardar american e pe cale să și lichideze, nu numai afacerile, dar și averea.

Urmând pilda celui alt miliardar, Carnegie, care a scris în »Evangelia bogăției« că orice bogătaş e desonorat dacă nu-și împarte averea înainte de a muri, regele petrolului se conformă astfel doctrinei regelui oțelului despodobindu-se de cea mai mare parte a comorilor sale, pe cari le-a adunat de atâta vreme, și cu cari, la dreptul vorbind, nu știe ce să facă.

Dacă informațiunea aceasta e exactă, așezămintele filantropice ale Statelor Unite nu vor mai avea ce să facă cu atâta bănet. Și orcât de numeroasă ar fi populația acestei țări, îi va fi greu să găsească destul cetitori pentru biblioteci, destul elevi la universitate, destul bolnavi pentru spitalele cari vor primi maldărul de aur ai miliardarului american.

Ar strica oare să trimeată ceva și pentru gazetarii români din Ardeal? Pe aici nu prea e prăpăd de parale, oricât s'ar lăuda »Tribuna« că și-a făcut palat și oricât m'aș lăuda eu că iau 100 de coroane pentru fiecare »Scrisoare din Paris...«

Camera va fi chemată, zilele acestea, să voteze o hotărâre prin care finanțele statului vor trece marinei suma de un miliard și patru sute de milioane.

Proiectul, prezentat de către ministrul de marină va fi susținut cu tărie de către guvern, și în special de către primul ministru Briand.

Uriașa sumă cerută de guvern va fi întrebuințată pentru reorganizarea flotei franceze, decăzută în ultimul timp. Frumosul discurs pe care Picard fostul ministru al marinei l-a ținut consiliului superior, e și azi în mintea tuturor:

»Eram altădată a doua marină a lumii. Imprejurări grele ne-au făcut să trecem în al patrulea rând. Sântem amenințați, ca mâine, să numai avem nici un rang. Consultați-vă și faceți ce trebuie, ca să ne reluăm vechiul lor. Prezentați-mi, fără să vă ocupați de preț, un proiect de reconstituția flotei care să ne redea puterea de odinioară?«

După căderea lui Picard, noul ministru de marină, Boné de Lapeyère, cunoscând bugetul țării, cunoscând și axioma: »Nici împrumuturi!«, a renunțat la proiectul de a reda Franței vechia ei putere maritimă și a ținut numai să asigure supremația Franței pe marea Mediterană.

Banli ceruși ministrului de finanțe se vor întrebuința pentru construirea a unei flote de 28 cuirasate cari vor fi puse pe apă în anul 1919.

Tristan.

Alegerile se amână?

— Situația politică. —

Arad, 9 Martie.

O informație ce primim din Budapesta e meniă să stârneasca senzație pretutindeni. Guvernul ar fi chibzuiind amânarea alegerilor până la toamnă. Cauza acestei hotărâri ar fi nevoia de organizație și agitație a partidului guvernamental. În schimb guvernul ar fi hotărât să ceară o indemnitate de 10 luni opoziției care și azi formează majoritatea, încât alegerile s'ar face în Septembrie.

Mărturisim că nu sântem dispuși a da multă crezare acestei știri. Situația politică acuma e atât de prielnică guvernului, opoziția e atât de desorganizată și demoralizată, încât e greu de crezut ca împrejurările acestea să se menție favorabile și până la toamnă.

Opoziția până atunci se poate reculege noi surprize îi pot da nouă putere și înrîurintă, încât guvernul nu poate câștiga aproape nimic, dar poate pierde mult prin amânarea alegerilor.

Prefecții noi.

Correspondenta M. T. I. anunță: Majestatea Sa la propunerea primului-ministru a numit pe Dr. Cicatricis prefect al comitatului Csongrad, iar pe avocatul Hlatky prefect al Orăzii-Mari.

Anularea ordonanței de catechizare a lui Apponyi?

Ziarul vienez *Vaterland* anuntase ieri că noul ministru de culte și instrucție, contele Ion Zichy va anula ordonanța de catechizare a contelui Apponyi. Fără îndoială — scria *Vaterland* — anularea ordonanței va provoca o dispoziție foarte favorabilă a spiritelor printre români.

Față cu informația ziarului *Vaterland*, corespondența semioficioasă B. T. publică azi următorul comunicat:

Un ziar vienez publică știrea că ministrul de culte și instrucție, contele Ioan Zichy va retrage ordonanța privitoare la școalele populare a lui Apponyi. Dela loc competent B. T. primește autorizația să declare, că știrea din chestiune e o plâsmuire curat fantesistă.

Vedem cum guvernul cearcă să se izoleze ermetic de orice pretenție legitimă a noastră spre deplina sfruntare a așteptărilor pe cari a ținut să le deștepte la venirea sa prin atitudini prefăcute, O covadă aceasta de marea încredere în situația sa a guvernului, dar și de lipsa de cinste a intențiilor sale.

Incidentul Feilitzsch.

Pornind după informațiile presei ungurești am anunțat și noi că baronul *Fejérváry* va căuta să obțină o reparație dela monarhul pentru ofența adusă de contele Tisza fostului ministru *Feilitzsch*. Baronul de *Fejérváry* aflând de svonul mare ce s'a stărnit în jurul călătoriei sale la Viena, a declarat ieri, că n'are de gând să molesteze pe Majestatea Sa cu chestiuni de o așa de nelsemnată importanță și că deci nu va cerca să obțină audiență în legătură cu incidentul dintre baronul *Feilitzsch* și contele Tisza.

În presa ungurească setoasă de scandaluri tot mai dăinuște încă cearta pe tema incidentului, într'un mod nu se poate mai odios. Contele Tisza publică azi o declarație, confirmând faptul că desaprobase dintru început tovărășia guver-

nului cu foștii miniștri în cabinetul Fejérváry. În numele foștilor miniștri ofensați *Lányi* promite să răspundă contelui Tisza. Chestiunea deci se va prelungi la infinit, dovedindu-se încă cât de buclucaș e trufașul oligarh din Bihor și cât de fatal e sprijinul ce-l dă cu atâta desinteresare guvernului.

În cele din urmă contele Khuen va trebui să-și facă socoteala cu acest om buclucaș, de cumva peste tot mai ține la prestigiul său personal și n'a uitat încă angajamentul ce a primit dela monarhul.

Contele Tisza președinte al camerei?

Deși partidul guvernamental n'a obținut încă majoritatea în cameră, ziarul »*Neue Freie Presse*« vesteste deja de pe-acuma că după alegeri președinte al camerei va fi ales contele Tisza,

Contele Tisza e însă o fire prea agresivă și neastâmpărată, e prea autoritar și volnic, decât să poată satisface exigențele unei funcții care reclamă o moderațiune și stăpânire de sine supremă uneori, precum și o imparțialitate ireproșabilă. Știrea ziarului vienez ne pare deci mai mult o ironie nimerită.

Congresul reformei electorale.

Comitetul ales pentru congresul reformei electorale a ținut ieri o întrunire în care s'a stabilit în mod definitiv programul pentru congresul reformei electorale. Precum se știe congresul e pus la cale de vrășmașii votului universal și între convocătorii lui se găsește și contele Tisza. Congresul va fi decl în fond un congres contra votului universal. După programul stabilit discursul de deschidere îl va rosti contele Aurel Desseffy. După el deputatul *Baros János* (ales de șvabii din Lovrin) va da citire moșionii al cărei text s'a stabilit deja. Alți oratori sânt: însuși contele *Tisza István*, *Farkas Elek*, directorul societății generală a industriașilor de construcții, *Pólas András* negustor în Vésprem, apoi câte un țaran ungar și șvab al căror nume nu-l cunoscut încă.

Precum se vede congresul va fi un fel de comedie, căci vor vorbi oratori din toate categoriile sociale, afară de proletariatul industrial pentru a arăta că toate categoriile sociale sânt contra votului universal. De prisos să spunem că bunăoară țărâtimea ungurească și nemțească nu poate avea interesul de a combate votul universal și că prin urmare oratorii ei nu pot fi socotiți ca reprezentanții adevărați ai clasei lor. Va fi o reprezentare teatrală făcută ca să înșele țara și dinastia, o farsă de prost gust, prea grosolană decât să poată amăgi pe oricine ar fi.

În conferința prealabilă care a avut loc, contele Tisza a rostit un discurs în care e a comparat raportul alegătorilor către numărul total al populației în statele Europei. A dovedit că în Franța 30% din populația totală au dreptul de alegere, fapt care se explică prin numărul prea mic de copil. În Anglia au vot 16% din populația în-treagă. La noi însă, a spus, nici populația din Anglia nu poate fi normativă, căci trebuie să se ție seama de deosebirea nivelului cultural.

D. Justh la Tășnad.

Budapesta, 9 Martie. D. Justh a ținut ieri o întrunire publică la Careii-mari. Venind de-acolo s'a oprit la Tășnad, orașel locuit și de o minoritate românească. Fiește și aici a fost »mare« însuflețire și tãmbălău, dar pentru ce — nu se știe, căci nici d. Justh nu prea știe ce vrea.

De-aici d. Justh a trecut în șovinistul oraș Bala-mare, un cuib unguresc înconjurat de o cunună de sate curat românești. Aici vorbește deputatul *Földes* (alias *Weiss*) *Béla*, profesor universitar.

Măi e d. Justh va trece la Karczag.

Consiliul de miniștri.

Amânarea alegerilor pe toamnă?

Budapesta, 9 Martie. Azi la orele 10 a. m. membrii cabinetului au ținut un consiliu.

A luat parte și noul ministru al instrucției publice, contele *Zichy János*, care luase întâi în primire afacerile departamentului său.

În consiliul de miniștri s'au discutat întâi afaceri administrative apoi s'a desbătut situația politică.

Odiosul *Jeszenszky Sándor*, secretarul general dela președinție, care a redactat sumarul ședinții, a relatat în mod amănunțit asupra organizării partidului guvernamental în toată țara, despre rapoartele prefectilor. În baza acestui raport, s'a discutat termenul pentru dizolvarea camerei.

Avându-se în vedere că organizarea partidului guvernamental și agitația pentru el reclamă încă mai multe luni, contele Khuen a declarat că *alegerile vor avea loc numai în luna Septembrie*. Camera s'ar dizolva numai la începutul lunii August. Pentru amânarea dizolvării se cere însă ca actuala cameră să acorde guvernului o *indemnitate de zece luni*. În scopul acesta primul-ministru va intra din nou în tratative cu partidele coaliției. Dacă însă indemnitatea nu i se va acorda, va convoca prin un nou autograf împărătesc camera pe 21 Martie pentru a o dizolva imediat. Dizolvarea se va face prin autograf împărătesc, fără mesaj. Împăratul nu vine la Viena.

Contele Khuen va isprăvi tratativele în termen de o săptămână, va pleca săptămâna viitoare la Viena, va raporta suveranului și va stabili textul noilor autografe.

Instalarea noului ministru de culte.

Budapesta, 9 Martie. Azi la orele 10^{1/2} contele *Zichy János*, noul ministru de instrucție s'a instalat în ministerul său. Secretarul general *Molnár Victor* l-a salutat în numele funcționarilor.

Ministrul a răspuns, după obișnuitele fraze, că mărimea și valoarea unui neam constă în cultura lui. »Cultura, zice, are putere cuceritoare și fiindcă sânt convins de aceasta, conștiința răspunderii mă copleșește. Știu că se așteaptă azi mult dela mine și știu că puterile mele sânt slabe. Dar vreau să-mi depun toată puterea și ambiția mea în munca acestui resort, să înalț templul culturii ungurești, dacă se poate, până la cer«.

Campania electorală.

Cu cât se apropie mai mult termenul dizolvării Camerei deputaților, cu atât mai multă stăruință depune guvernul întru organizarea partidului guvernamental. În toate colțurile țării s'a pornit munca de organizare — și cu multă părere de rău trebuie să constatăm că în unele ținuturi chiar cei chemați să dea pildă de dragoste pentru neam și limbă sânt cei dintâi cari părăsesc steagul nostru.

Înfierăm cu toată energia atitudinea acestor dezertori și sântem convinși că masele alegătorilor nu-i vor urma ci vor rămânea, ca și în trecut credincioși steagului...

Cei dintâi dezertori.

Ni-se scrie: Azi, la 7 Martie n. s'a constituit în *Dioclosănmărtin*, pentru comitatul *Tárnaveimici*, partidul național al muncel. Afară de sașii totdeauna perfizi și câțiva unguri s'au prezentat și următorii români:

Eugen Răduțiu, preot gr.-cat. dela *Cergizel* (*Kiscserged*), care la nici o mișcare românească n'a luat parte până acuma, ba a refuzat totdeauna participarea. Și-a câștigat avere destul de frumușică din banii lui Iuda.

Ioan Vătășan, preot gr.-or. din *Capâlna-superoară* un om bătrân de 70 de ani, cu păr alb ca zăpada, om fără de nici un trecut în luptele naționale românești din acest comitat.

Ioan Horia, preot gr.-cat. odinioară protopop, acuma destituit, degradat, e servul cel mai plecat a lui *Sándor János*. E din *Bla-maghiară* (*Magyarbénye*) de lângă *Blaj*. În forma asta vrea să replătească *Blajului* faptul, că pentru purtare scandaloasă a fost destituit.

Nicolae Roman, *Ernea-săsească* (*Szászmegeye*), preot gr.-cat. care numai deunăzi a votat în ședința comitetului comunal pentru școala de stat cu juratul mare de acolo.

Ionifă Sas, care este un om în stare bună materială și totuși și-a vândut neamul.

Iuzii *Ioan Nilca*, *Artimon Dan* din *Alma-săsească* (*Szászkisalmás*).

Învățătorul *Teodor Petri* din *Hundorful-săseșc*, care cu ocaziunea statoririi numirii oficioase a comunei a votat, ca comuna să fie deci încolo »*Hunfalva*«.

Învățătorul *Ioan Ignat* din *Spin*, comună curat românească, care e vestită despre aceea, că nu este nici un ovreu și nici n'a putut prinde rădăcini. Oameni bravi sânt acolo, toți în stare bună și credincioși.

Ioan Pop preot în *Udrihei* (*Vámos udvarhely*), care este chemat în batjocoră »*Pap János*« omul cu țara lui.

Nicolae Șerban preot și *Ștefan Șerban* proprietar din *Alma-săsească*, doi frați răciți, cari pentru orice cauză românească au fost surzi și morți.

Apoi *Diomid Truția* un român frumos, bătrân cu păr alb, proprietar din *Sincel*, a cărui fi-cior este notar la *Pánade*, de unde *Simon* fostul notar a fost destituit din post pentru sentimentele sale românești.

Și în fine singurul notar român *Romul Russ* din *Tătărlăua* (*Tatárlaka*), care a cutezat să propună în reuniunea notarilor, ca să contribuie toți notarii la statua lui *Kossuth Lajos*.

Candidări.

La *Somcuta mare* partidul de curând constituit a pus candidatura directorului de bancă *Man* (?). Pentru candidatura aceasta a stăruit contele *Teleky S.* și protopopul *Pap István* (?). Circumscripția a fost reprezentată până acuma de către contele *Teleki Pal*, aderent al contelui *Andrássy*.

La *Zălau* va candida și la alegerile viitoare faimosul gură spartă al camerei ungare *Lengyel Zoltán*.

La *Sântana* (com. *Arad*) ieri a avut loc adunarea de constituire a partidului guvernamental. Președinte al partidului a fost ales ovreul *Adelmann*.

După adunare participanții au plecat la *Radna*, unde au fost întâmpinați de reprezentanții unguri ai comunelor din cerc. S'a constituit și aici partidul guvernamental supț președinția unui alt evreu, a lui *Seidner* și s'a proclamat candidatura lui *Tagányi Sándor*. La aceste două adunări dintre comersanții ovrei din împrejurime n'a lipsit nici unul. De data asta el însă și-au făcut socoteala fără birtaș, căci românii din aceste cercuri vor izgoni pe purtătorii steagurilor dușmănoase și vor duce la izbândă steagul național românesc.

La *Chilșineu* s'a constituit tot ieri partidul guvernamental. Candidaturi încă nu s'au lansat.

La *Ugra* partidul guvernamental se va constitui Joi, în 10 Martie și tot atunci se va lansa și numele candidatului guvernamental.

În *Arad* împotriva contelui *Tisza* va candida faimosul demagog *kossuthist* *Barabás*, care a declarat că are nădejde să-l învingă pe *Tisza*.

Agonia lui Lueger.

La ora înaintată a nopții, când scriem aceste șire, primarul Vienei Carol Lueger, prietenul popoarelor nemaghiare din Ungaria și în special prietenul nostru al românilor — e poate mort.

Lupta îngrozitoare în amănuntele ei și înălțătoare în acelaș timp prin vioiciunea spiritului acestui bolnav de-o rară forță de rezistență se va termina în curând, dacă nu s'a terminat până acum, cu izbânda morții.

Dragostea ce i-o purtăm cu toții marului bărbat să-i îndulcească ultimele clipe!

Telegramele noastre de azi spun:

Viena, 9 Martie. Lueger a zăcut noaptea întreagă fără conștiință. La orele 12 nu și-o recăștigase încă. Nu mai răspunde la nici o întrebare; nici măcar nu dă semne că a înțeles întrebările. Respirația e superficială și săcădată. Sfârșitul se apropie.

La orele 2 starea inconștientă continuă. Pulsul e de 96 bătăi pe minut. Se crede că a intervenit o nouă complicație la plămâni.

Viena, 9 Martie. Buletinul medical publicat azi dimineața constată agravarea serioasă a bolii. În cursul nopții s'au încercat de a da bolnavului nutriment, dar fără succes. *Mâncarea a trecut în canalul respirației. Bolnavul nu și-a recăștigat conștiința. Funcțiunea inimii e tot mai slabă.*

Viena, 9 Martie. La orele 10, profesorul Neusser, asistat de mai mulți medici, l-a vizitat pe Lueger și a constatat că palpațiunile inimii e încă perceptibilă, dar respirația slabă, artele contractate și lipsite de sânge. Pielea începe să devie galbenă. Temperatura scade mereu.

Catastrofa probabil va urma peste câteva ore.

Viena, 9 Martie. Medicii au constatat simptomele unei pneumonii acute. Plămânii până azi funcționaseră normal, iar acum se aud numai râurile crepitante.

In așteptarea catastrofei.

Viena, 9 Martie. Medicii au renunțat la orice intervenție și așteaptă numai constatarea morții. În camera bolnavului e liniște absolută.

La orele 5 Lueger zace în stare de absolută inconștientă. Afară, înaintea primăriei, așteaptă sute de oameni.

Pregătiri pentru înmormântare.

Viena, 9 Martie. Consiliul comunl convocat pe ieri și-a amânat ședința cu considerare la boala primarului.

Primăria e plină de flori trimise din toate părțile țării.

Maj. Sa a cerut și azi în repetite rânduri raport despre boala lui Lueger, dând poruncă să fie numai decât avizat despre catastrofă.

S'au luat dispoziții și referitor la înmormântare care se va face cu cheltuiala orașului. Cadavrul va fi așezat pe catafalc la primărie, în așa numita »Volkshalle«.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Atacuri contra ministrului nostru de externe.

Viena, 9 Martie. Ziarele »Vaterland« și »Reichspost« atacă violent pe ministrul nostru de externe contele Aehrenthal, pentru că n'a căutat să aibă întrevvedere cu regele Bulgariei Ferdinand și miniștri săi când au trecut prin Viena. Ziarele aceste spun că prin aceasta contele Aehrenthal a păgubit interesele Austriei, care trebuie să cultive bunele relații cu statele balcanice.

Berlin, 9 Martie. Ziarul liberal »Voss. Zeitung« va publica în numărul său de mâine un comunicat în care afirmă că cele scrise de ziarul vienez sânt inspirate de cercurile feudale amice Coburgilor și de contele Latour care propagă în contra triplei alianțe alianța celor trei împărății.

»In chestiile de politică externă — zice »V. Z.g.« — patriotismul trebuie să primeze interesele particulariste«.

Ziarul berlinez se referă și la celelalte ziare liberale cari nici ele n'au luat act despre prezența regelui Bulgariei în Viena. Contele Aehrenthal a fost demn când nu s'a întors dela rivieră pentru a vizita pe regele Ferdinand care a venit la Viena după spectacolul din Petersburg.

Viena, 9 Martie. Cercurile politice austriace confirmă știrea ziarului berlinez că contele Aehrenthal dimădins nu s'a întors la Viena, câtă vreme l-ar fi putut întâlni acolo pe regele Bulgariei.

Ministrul de externe s'a întors abia azi la Viena.

Atentat neizbutit contra regelui bulgar.

Berlin, 9 Martie. Ziarul »Lokalanzeiger« află din Petersburg că cu două zile înainte de plecarea regelui Ferdinand a fost arestat un revoluționar bulgar care plănuse împotriva lui un atentat, pentru politica lui externă nefavorabilă pentru Bulgaria.

Pentru școala de fete din Arad.

Colecta d-nei Elena Muntean, din Mezötelegd. Elena Muntean 10 coroane, Maria Roxin 20 cor., Emilia Domocoș din Bratea 5 cor., Mărioara Popa, Bucșa 5 cor., Irina Butiri 2 cor., Vasile Bulcan, Fechetău 4 cor., Avram Igna, Ineu 5 cor., Preotul Petru Cipan, din Birtin 3 cor., N. N. 5 cor., Aron Bulza, din Fechetău 1 cor., Ana Jacob, Josani 2 cor., Samuil Iacob, Josani 2 cor., Iustina Drimba, Ceta 2 cor., Hermina Giuran, din Brusturi 2 cor. — Total cor. 67.—

D-na văduva Iosefina N. Drăgancea, din Galșa, în amintirea soțului răposat s'a înscris de membră ordinară a Reuniunii.

Colecta dnei Rozalia Marșleu, din Sân-Miclăușul-Mic.

Rozalia Marșleu, membră pe viață 40 cor., Maria Mihuțiu, 2 cor., Constanța Căpitan, membră ordinară 4 cor., Cornelia Mihuțiu, membră ordinară 4 cor., Petru Marșleu, 4 cor. C. 54.—

Cu ocazia balului costumat din 3 crt. d-na Aurelia V. Damianu, Brad, s'a înscris de membră fundatoare la »Reuniunea femeilor române din Arad și provincie«, cu suma de C. 100.—

Pentru loteria »Reuniunii femeilor române din Arad și provincie«, a trimis dna Eleftera Dr. Mihályi o cămașă românească de mare valoare, din borangic alb, lucrată artistic cu mătăsă roșu deschis.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 9 Martie n 1910.

Mari construcții românești în Arad.

E o dorință veche a comunei bisericesti unite din Arad, ca pe intravilanul ce posedă între străzile Weitzer-János și Deák-Ferencz să-și ridice o biserică și casă parochială. Până acuma nu s'a reușit pentru că de-oparte nu s'a putut stabili o înțelegere între comuna bisericască, și între primăria orașului Arad, care e patronul bisericii, — iar de altă parte — din cauza crizei de bani ce a durat în anii trecuți, nu s'a putut ridica împrumut pentru clădire.

Precum aflăm acum comuna bisericască a izbutit să deslege chestiunea aceasta într'un mod foarte favorabil. *Aleksandru Codilă*, proprietarul firmei *Codilă & Co.* întreprinzători de construcții a propus comunei bisericesti un ofert, care a fost primit atât din partea comunei bisericesti, cât și din partea diecezei din Lugoj, și a magistratului Arad, ca foruri superioare ale comunii bisericesti.

În senzul acestui ofert, firma *Codilă & Co.* s'a obligat să clădească pe intravilanul amintit, în răstimp de un an, două palate grandioase, ambele cu câte trei etaje în valoare de 680.060 coroane, — iar în mijlocul intravilanului o biserică frumoasă, aranjată și înzestrată cu toate cele trebuincioase pentru serviciul divin, în preț de 75.000 de cor.

Mai departe firma s'a obligat să clădească pe un intravilan deosebit, care se va cumpăra cu cheltuiala firmei, o casă parochială în preț de 25.000 de cor.

Biserica și casa parochială, amândouă în valoare de 110.000 de cor., vor trece imediat după clădirea lor în proprietatea și folosința comunei bisericesti, scutite de orice sarcini. Întreprinzătorii vor avea drept de a folosi palatele, respective a trage venitul acelora timp de 50 ani. După expirarea acestui timp palatele vor trece de-asemena în folosința comunei bisericesti, scutite de orice datorii.

Firma întreprinzătoare s'a obligat în sfârșit că va crea un fond pentru biserică în așa fel că în răstimp de 50 de ani, câtă vreme folosește venitele palatelor în fiecare an va plăti suma de 500 de coroane, pentru crearea fondului acestuia, și se va îngriji de repararea și susținerea palatelor și a casei parochiale în timpul celor 50 de ani.

Prin urmare comuna bisericască gr-cat. din Arad va dobândi peste scurt timp prin firma *Codilă & Co.* o avere de aproape un milion de cor., fără ca se jertfească, sau să riște ceva.

Contractele între întreprinzători și comuna bisericască s'au și încheiat și aprobat atât de cătră P. S. Sa Dr. *Vasile Hossu*, episcopul Lugojului cât și de cătră consiliul comunal al orașului Arad în ședința generală de azi — și așa întreprinzătorii nădăjduiesc, că în luna viitoare vor putea începe lucrările.

Palatele având fațada spre străzile Deák-Ferencz și Weitzer-János vor fi clădite în stil modern, iar biserică în stil bizantin.

— **Un nou muzeu în București.** Capitala României va avea un nou muzeu cu începere dela 15 Aprilie. El a fost ridicat și aranjat de cunoscutul amator de artă d. A. Simu în strada Mercur, colț cu bulevardul Colței. Această clădire, menită să fie un însemnat loc de artă pentru români, a fost construit în stil grecesc antic, asemănător templelor cari împodobesc Acropola din Atena.

Muzeul Simu va cuprinde cinci secțiuni, una construită în stilul basilicelor romane, pentru sculptură; a doua, în stilul Curții-de-Arges, va cuprinde operele artiștilor români; sala a treia, stilul Renașterii, e rezervată artiștilor germani, francezi și italieni; sala a patra amintind interiorul bisericii Sfânta Sofia din Constantinopol, va conține colecția de picturi bizantine, precum și operele artiștilor străini; sala din urmă, stil grec, va fi rezervată mozelor de decorație grecească, acvarelurilor, aquafaturilor și altor pânze.

— **În America...** Din Fiume se anunță că marele vapor »Carpathia« a pornit eri spre America, ducând cu sine 1815 adulți și 191 copii, toți din Ungaria. Dintre acești 2000 de emigranți 800 călătoresc pentru a doua oră în America.

Fericită țară și Ungaria aceasta!

— **Contele Apponyi în America.** Ziarul unguresc »Szabadság« din America anunță o veste îmbucurătoare: contele Apponyi va pleca în curând în America, invitat de o societate științifică, pentru a ține o serie de conferințe despre Ungaria.

Contele Apponyi va cerceta orașele New York, Boston, Cleveland, Washington etc., preamăind, firește, pretutindeni »liberalismul« guvernelor și al instituțiilor ungurești.

— **Averea unui milog.** Zilele trecute s'a sinucis într'o mansardă din Copenhaga un cerșetor, în etate de șaptezecișipatru de ani. În scrisoarea ce a lăsat în urma lui spune că i-s'a urât de viață și ie stă de sgârcenia lumii, din mila căreia și a fiit viața trudă până acum. A fost mare mirarea autorităților când cu ocazia îngropării milogului s'a prezentat un străin care a produs documente, că e fratele mortului și a pus mâna pe moștenirea acestuia, care era compusă dintr'o ladă hodoregită și niște sdrențe murdare. Culmea surprizei a fost însă, când în mijlocul boafelor s'au găsit patruzeci mii de mărci.

— **Miioane defraudate** Din Paris se telegrafiază că lichidatorul Duez, care era însărcinat cu lichidarea averilor congregațiilor, a fost arestat pentru defraudare.

De mni multă vreme se constataseră neregularități în afacerile de lichidare. Duez însă a făgăduit că în cel mai scurt termen va aranja chestiile. Azi însă a fost arestat și a mărturisit că la lichidarea averilor congregaționale a defraudat 4 milioane de franci.

Arestarea aceasta a făcut mare senzație în cercurile politice.

Correspondentul nostru din Paris ne trimite telegrafic următoarele amănunte: Arestarea lichidatorului Duez a făcut mare senzație. În cursul afacerii: Când acum câțiva ani s'au dizolvat congregațiile religioase, au fost numiți câțiva lichidatori oficiali, cari aveau să lichideze averile. În curând după acela s'au iscat bănuiele că lichidatorul Duez procedează încorect. S'a făcut interpelare la senat, care a ruminat pentru cercetarea afacerii o comisie supt președința lui Combes. Acesta a arătat că multe sume sânt suspecte, după care primul ministru Briand, pe atunci ministru de justiție, a însărcinat pe procurorul general să cerceteze afacerea. Acesta a propus ca Duez să fie suspendat, dar el și-a fost dat deja demisia. Atunci justiția a numit doi alți lichidatori, iar lui Duez l-au cerut în termen de trei luni

să dea raport detaliat asupra sumelor. Terminul a trecut în Martie, dar Duez a cerut amânare. Între acestea s'a cerut tuturor lichidatorilor conturile. Toți și le-au prezentat, numai Duez aducea mereu pretexte, până când ieri, fiind luat din scurt, a mărturisit că a delapidat patru milioane dela congregații și un milion dela alte afaceri. Banii i'a pierdut la bursă.

Eri a fost arestat. Are 50 de ani, ieste căsătorit.

Întreaga presă discută azi arestarea lui Duez. Ziarele naționaliste și clericale atacă cu pasiune politica anticlericală a guvernelor radicale. Ziarul naționalist »Eclair« cere anchetă severă și arestarea mai multor lichidatori. Presa radicală răspunde că guvernul aretând pe vinovat și-a făcut deja datoria. Alții susțin că Duez lua promisiuni dela cumpărătorii averilor mănăstirești. Comisiunea senatului care a cercetat actele afacerii Duez, a constatat că delapidarea are valoare de zece milioane.

— **Un caz fără păreche.** Am primit azi la redacție o invitație foarte curioasă. La Băița, comitatul Hunedoarii, se va juca la 12 Martie n. drama în 4 acte »Aur« de d-na Constanța Hodoș — în beneficiul școlii gr.-ort. române din Băița.

Până acum nimic neobișnuit.

În drama aceasta rolurile vor fi însă interpretate de românii Mihai Papp, Vasile Șerban, Nicolae Popica, Ionel Oltean, Avram Boticiu, Nicolae Braica și d-soara Valeria Șinca; celelalte roluri vor fi interpretate de ungurii d-soara Lang Etelka, Hollik I. și Licher Oszkár și de nemții Wallentin Hilde și Wallentin Luise.

Și anume vor fi interpretate rolurile:

Gheorghe Nistor, proprietarul moșiei prin . . .	Papp Mihai
Maria Cosma, sora lui . . .	D-soara Lang Etelka
Cornelia, fca d-nei Cosma . . .	» Șinca Valeria
Ion Bisorca, circumarul satului . . .	Șerban Vasile
Ana, nevasta lui . . .	Wallentin Hilde
Petru, fiul lor . . .	Popica Nicolae
Luca)	
Franz (servitori . . .	Oltean Ionel
Macrina) . . .	Wallentin Luise
Un preot . . .	Boticiu Avram
Un dascăl . . .	Hollik I.
Căpitanul hoșilor . . .	Braica Nicolae
Un hoș . . .	Papp Mihai
Un țaran bătrân . . .	Licher Oszkár
Alt țaran . . .	»

Rugăm cititorii noștri să ne explice acest caz într'adevăr rar la noi, când străinii de limba și legea noastră își dau concursul la o serbare organizată în serviciul unei școli românești.

Băița e o comună mică în comitatul Hunedoara, cercul Bradului, cu 1754 locuitori, dintre cari 884 români, ceilalți nemți.

— **Expulzarea evreilor din Rusia.** Ziarele din Berlin sânt informate că expulsarea evreilor din Rusia a reînceput în măsură foarte mare. Nici chiar pe vremea ministrului Plehwa nu s'au lansat atâtea ordonanțe de expulsare. Și de vreme ce atunci expulsații puteau să facă apel la ministerul de interne, acum sânt despoiați și de acest mijloc, fiindcă expulsările se fac la ordinul ministerului de interne.

— **Turburări în Monaco.** Din Paris se telegrafiază: »Le Matin« află din Monaco că, pe neașteptate, populația a organizat o demonstrație la care au luat parte vre-o 700 locuri.

Mnifestații strigau:

— Vrem constituția; Jos autocrația! Cerem satisfacerea drepturilor proletarilor!

Răsculații s'au urcat pe stânca unde se află palatul princiar; 3 din ei au izbutit să se apropie de prinț cari le-a vorbit cu multă liniște.

Suveranul a propus instituirea unei comisii, de 6—3 din partea principelui, iar 3 aleși ai locuitorilor — care să rezolve chestiunea.

Propunerea a fost admisă.

Locuitorii au declarat că dacă până la 19 Martie — data inaugurării muzeului oceanic — prințul nu le va satisface cerințele, atunci i-se vor face greutăți cu prilejul inaugurării.

— **Duelurile deputatului Chiesa.** Din Roma se telegrafiază că eri ar fi trebuit să aibă loc primul duel al deputatului Chiesa cu generalul Prudente, secretarul general al ministerului de război. În două rânduri au încercat să se duceleze, dar întâi a fost cu neputință din cauza celor vre o 120 de gazetari cari s'au adunat în locul duelului, iar la încercarea a doua a intervenit poliția.

Astăzi, casa unde locuiește Chiesa a fost păzită de poliție care vrea să împiedece duelul.

Generalul Fecia de Cossato, care l-a provocat și el pe deputatul Chiesa, i'a adresat astăzi o scrisoare în care îl numește mincinos, laș și mizerabil.

— **Uciderea lui Alex. Obrenović și Reginei Draga.** Se fac spovedanii. Jean de Bonnefon dă următoarele amănunte despre drama din noaptea lui 16/29 Maiu 1903. Numai regimentul reginei Draga n'a luat parte la omor.

Ofițerii din toate celelalte reg. aflătoare în Belgrad, au pus tot la cale în crisma »La Vulturul alb«. Au pus în lucrare planul 26 de ofițeri, cu învoirea celorlalți. Pe cele patru uliți cari duceau la conac au așezat batalioane.

Două baterii erau în fața consulatului rusesc. Conacele miniștrilor erau și ele supt pază. Cei 26 au intrat prin poarta cea mică lăsată deschisă de ofițerul de strajă. Ucid pe jandarmul credincios care le iese în cale.

Ușa cea mică era însă închisă, fiindcă Naumovici, voind să imbete pe ceilalți ofițeri de pază, se îmbătase mort și el. Sparg ușa cu dinamită. Ucid pe Naumovici, apoi, pe ceilalți doi ofițeri. Cei 26, beți, nu pot nimeri iatacul regelui. Un căpitan cu soldați și face le vin în ajutor. Ajung la iatac; soldatul de pază, amenință că trage, dar îl impușcă ei.

Abia acuma se trezește părechea regească, fiindcă în vinul dela masă le pusese ceva adormitor. Se scoală, se ascund lângă fereastră, cu revolvere în mână. Cei 26 intră. Regele și Regina trag, dar revolverele erau descărcate!

Ofițerii beți nu l văzuseră! Cred că iatacul e gol. Regimentul credincios primise știrea și venea dela Banița în ajutor!

Draga uitându-se pe fereastră vede sosind tunuri, crede că sosește ajutor, deschide fereastra și strigă: »Ajutor! Sântem în pericol! Ei dații din reg. șare, veneau să crăme în, în treacătrăseseră două ghiulele asupra iatului rusesc. Ofițerii și soldații năvălesc în iatac. Regele amețit, căci băuse mai mult ghemuit jos, Draga în picioare înaintea lui să l apere.

Trag toți. Regele cade mort. Il iau și-l, pe fereastră. Ofițerii și soldații li zdrobes cu desăvârșire, călcându l cu picioarele. F mașa de pe leșul reginei, unul o spinte jos până la bîrbie în două. Toți largesc. Unul îi taie nasul. Altul face cămașa n și o bagă în pânțelele ei: »Iată copilul tot făgăduia Draga!« strigă el.

— **O cadină a exsultanului.** În a fost arestată o femeie care făc. 2. haremul Sultanului Abdul Hamid. Arestarea ei a fost în legătură cu furtul de giuvaericele din harem, întâmplat îndată după detronarea Sultanului. Pușin după aceasta a fugit în America împreună cu tatăl ei de unde întorcându-se abea acum, poliția a pus mâna pe dinși.

— **Siguranța lui Carusso.** În urma scrisorilor amenințătoare ce a primit de nou celebrul tenor Carusso, aparatul de siguranță a autorităților a fost pus în mișcare și pretutindeni este păzit nu cumva să i-se întâmple ceva. Se crede că scrisorile sânt trimise de criminalii societății »Mâna Neagră«.

La reprezentanția de alaltăieri din Opera Metropolitană Carusso a fost păzit de 60 de agenți secreți.

— **Furt în tren.** Cu trenul personal dela Alba-Iulia la Arad a sosit alaltăieri și negustorul

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești spiritul pentru păr, »Petroil« a lui Kulka care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătreței. — După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățenie a feței se depărtează și curățește mai bine Crema de lapte de crin a lui Kulka. Prețul unei tegle 1 cor. Săpun de crin 1 cor. Pudră de crin în toate colorile 1-20 cor. Preparate cosmetice de prima calitate. Expediția zilnic cu posta. — Se pot căpăta dela farmacia la »Vulturul negru« a lui Kulka. Prețul 1-20 cor. SFÂNIA... tate Nr. telef. 645. FEHÉRTL...

de vite Simion Totolan. Ajungând în gară a băgat de seamă că-i lipsește portofelul cu paisprezecemil cinzeci de coroane. Cazul a fost predat la poliție care s'a pus pe urma pungășilor.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiu de drojzii și Rom. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist în Cluj-Kolozsvár.

AVIZ!

M. On. Oficii parohiale, cari au primit liste de colectă pentru edificândă biserică gr. or. română din Conop, prin aceasta sunt rugate a le înapoia subscrișului oficiu parohial, cu sau fără rezultat.

Oficiul parohial gr. or. rom.
Conop.

Cronica socială și artistică.

Concertul dnei Lucia Cosma în Sibiu. Despre concertul de Luni seara a dnei Lucia Cosma, ziarul german «Siebenburgisch-Deutsches Tageblatt» din Sibiu publică următoarea critică:

Doamna Lucia Cosma ne-a adus o adiere de aier parizian și vrajă pariziană. Modul ei de-a cânta e plin de vrajă, dulceață și curățenie, coloratura ei un colac de mărgăritare veritabile și strălucitoare, solfegiările ei au glas de argint... Toate aceste sînt calități cari te fac să nici nu observi că vocea ei nu e titanică. Dna Cosma a cântat în patru limbi și, ceace e și mai mult, în toate patru limbile curat și răspicat. Cu acest prilej am putut să ne convingem și despre faptul că de uit se potrivește pentru cîntecul limba românească cu gîgăția ei de vocale. În privința aceasta limba românească stă alături de limba italiană.

Dna Cosma a știut să nimeriască întotdeauna tot potrivit al cîntecelor din programul ei variat. A cântat plîndind și gînditoare în Mozart, religioasă-mișcă în cîntecul indic al Brahmanilor, plină de avînt Strauss, plină de simțire în Brahms și de-o vervă în aria Luciei din Lammermoor...

Cîntăreața a fost răsplătită din partea ascultătorilor cu aplauze zgomotoase și o adevărată ploaie de flori bine meritate...

Trimitem dnei Cosma sincerile noastre felicitări pentru noile ei succese.

Sedință literară în Timișoara. Reuniunea română de lectură din Timișoara invită la ședința literară ce va avea loc Duminecă, 13 Martie n., în sala berăriei din Timișoara Fabric. Dl profesor dr. Iosif Popoviciu va vorbi despre dramele dlui B. Delavrancea. Se va juca apoi comedia «Pictorul fără voce» de A. Popp. Inceputul la orele 3 1/2 d. a.

ECONOMIE.

Stărpirea insectelor stricăcioase.

Pe temeiul art. de lege XII. din 1894 despre poliția de câmp se orănduește, că toți proprietarii de pământ și arăndașii sînt îndatorați:

1. ca înainte de a da pomii în muguri, dar cel mai fîrziu până la sfîrșitul lunei Martie, să curețe grădinile, viile, măierșițele și pometurile de omidele stricăcioase, să nimicească cuiburile de omide, ouăle fluturilor arzându-le. Tot astfel au să urmeze și față de gândacii de Maiu, când acestia se ivesc în număr mare;

2. să examineze cu băgare de seamă merii și altoii de meri aflători în grădină, în vii, pe câmp sau în fînațe, și când vor vedea pete albe lănoase fie pe trunchiul, fie pe crengile pomului ca semn, că pe pom să află păduchile de sânge, să facă fără zăbavă arătare la primărie, respective la reprezentantul poliției de câmp, care e îndatorat să ia măsuri de estirpare;

3. să nimicească cuiburile de vespi de pe teritoriul proprietății sale;

4. să facă îndată arătare, dacă pe teritoriul comunei s'au ivit muștele columbace; vermele tare (drót féreg); lăcustele de Marokko, sau italiene; gărgărițele; musca de Hessa cu picioare vîrgate; gândacul ghebos (Fruchtkäfer); țigărarul (Traubenwickler); omida de pământ și apionul de trifoiu.

5. Indrumarea despre cum să se purceadă la nimicirea acestor insecte se capătă în mod gratuit dela primărie.]

6. Ducerea la îndeplinire a acestor orănduiri este cu rigoare controlată, și cei cari nu se vor supune lor vor fi constrânși (siliți) să plătească din al lor cheltuelile cu nimicirea ce se va face de autoritatea respectivă, și afară de aceea vor mai avea în înțeleșul §-ului 95 al legii să plătească și o pedeapsă de 100 cor. și eventual vor fi osândiți și la închisoare.

Punem la inima celor pe cari îi privește aceste orănduiri.

Sibiu, 27 Februarie 1910.

Comitetul central al «Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu». Pant. Lucașu prezident. Victor Tordășlanu secretar.

Plaja granelor din Arad

8 Martie 1910.

S'a vîndut azi:

grâu 630 mm.	12.80—13
orz 100 mm.	6.80—
ovăs 100 mm.	6.70—
secară 100 mm.	8.40—
păpușoi 500 mm.	5.60—5.65

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 8 Martie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kigr. a fost următorul:

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. —
Din comitatul Albei — — — — —	28 > 80—29 > 80
De Pesta — — — — —	28 > 90—29 > —
Bănățanesc — — — — —	28 < 95—29 > —
De Bacica — — — — —	28 > 60—29 > —
Secară de calitatea I. — — — — —	19 > 75—20 > 05
Secară de calitatea mijlocie — — — — —	19 > 55—19 > 65
Orzul de nutreț, calitatea I. — — — — —	14 > 75—14 > 95
Ovăs de calitatea I. — — — — —	15 > 70—16 > —
Ovăs de calitatea a II. — — — — —	15 > 40—15 > 60
Cucuruz — — — — —	14 > 80—15 > —

BIBLIOGRAFII.

Din valoroasele cărți ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică	cor. 1.—
Chestiuni din dreptul și istoria bis. române unite, partea I	cor. 2.—
partea II-a	cor. 1.50
Discursuri; Autonomia bisericească; Diverse	cor. 5.—
Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria.	cor. 3.—
Mitropolitul Sava Brancovici	cor. 1.50
Amintirea lui T. Cipariu	cor. —.50

La Librăria «Tribuna» se află de vânzare:

I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din călătorie	> 2.—
---	-------

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto, poștal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria «Tribuna». Arad str. Deák ferencz 20.

Posta Administrației.

G. Neagovici-Negoescu, M. Bodza. N'aveți nici o restanță în abonament.

Rudolf Cucu, Oravița. Am primit 12 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

T. D., Kispest. până la 1 Mai 1910.

Lipsa de sânge

aceasta boală atât de ascunsă trebuie sistată prin oleul de ficat de pește — «Emulsiunea Scott», până încă nu ajunge la dimensiuni extreme.

Obrajii devin rumeni

și plinuți, plăcerile vieții revin spre surpriza tuturor acelor, cari pentru prima oară folosesc

Emulsiunea Scott.

Acest medicament, adus la gust plăcut și ușor de mistuit prin procedura originală a lui Scott, taie calea morbului ce produce lipsa de sânge.

Un flacou original 2 cor. 50 fil.

Se vinde în toate farmaciile. 12

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

«Tribuna» institut tipografic, Nichin și cons.

Licitațiune minuendă.

În urma încuviințării a Ven. Consistor de datuș 28 Ianuarie (10 Februarie) Nr. 312/910, se publică licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a bisericii gr. or. române din Conop (comitatul Arad, protopresbiteratul M.-Radna) care se va ținea la 619 Martie 1910 la orele 10 a. m. în localitatea școalei confesionale.

Prețul de exlamare e de 12,868 cor. 58 fileri.

Licitanții au să depună ca vadiu 10% dela prețul de exlamare în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile.

Planul și preliminarul de spese, și condițiunile se pot vedea la oficiul parohial gr. or. român. Comuna bisericească își rezervă dreptul de a angaja la lucru pe acel întreprinzător, în care va avea mai multă încredere. Contractul încheiat pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere; iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Ven. Consistor diecezan. Întreprinzătorul nu are dreptul de a pretinde diurne, viatec, și spese de călătorie.

Din ședința comitetului parohial gr. or. rom. din Conop ținută la 21 Februarie/6 Martie 1910.

Ioan Petrilla, Grigoriu Caba,
paroh, preș. com. parohial. notarul com. par.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane. aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Intreaga ganritură se expediază franco conform tocmeii separate, în oricare parte a Ardealului. gata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă!

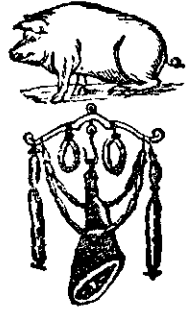
ure economisire
pro...

pentru că dela Székely și Réti fabricanți de mobile în Marosvásárhely, și constă din: 360 coroane.

C. ROTH

fabrică de salamă și articlii de cârnățarie
Sibiu-Nagyszeben, Reispergasse 8.

Recomandă specialități de prima calitate de cârnați, slănină și articlii de cârnățarie, precum carne fină (kaiserfleisch), cîrnaț, slănină cu alu, gardine afumate, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă mățeși și singe-ete, specialități de mățeși și singe-ete, paștete de carne și caș de porc; slănină pentru muncitori în cantitate de peste 25 k'gr., și untură curată de porc topită în vase, ș. a.

La comande mari și prețuri mari.

Expediare cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comanda sunt a se adresa la firma de mai sus.

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în

ARAD, calea József-főherceg-ut nr. 8.

Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 557.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat în lucrări de bransa aceasta,

carl se capătă cu prețuri ieftine de concurență. :

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficanți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

SLEPÁK A.

orologier, aurar și giuvaergiu în Marosvásárhely, Széchenyi-tér nr. 43.

Mare depozit de tot felul de orloage de buzunar, de părete, afirnătoare precum și tot felul de giuvaerice de aur și argint. Reparări de orloage și giuvaerice se efectuează prompt.

Giuvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că cumpăr, pe lângă prețul cel mai mare, haine bărbătești-domnești folosite, totastfel cojoace (bunzi) de călătorie și de oraș, precum și totfelul de mobile, aranjamente de prânzit și dormitoare.

La dorință mă prezint la locuință în orice timp și transportez imediat obiectele cumpărate pe bani gata.

Rog on. public să binevoiască a mă onora cu binevoitorul sprijin.

Cu distincă stimă

MENCZER MÁRTON

ARAD, ÁRPÁD-TÉR 5.
edificiul bisericii izraelite.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA, Gyulafehérvár, Széchenyi-u. (lingă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

SCHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic, pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.

Pregătește cordoane pentru râuri, trepte și balcoane, vetre de fier din fier fărut.

Atelier de instalare:

Rățele de țevi pentru apeduct. Jașuri fă.ă miros. Pissoare, spălătoare, odăi de baie și aranjare de ori-ce sistem — pentru încălzire centrală. —

NOUȚATE! Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier fărut, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe Andrassy-tér nr. 14, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoz. ția p. t. public cu cărbuni veritabili în ori-ce cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comanda se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139, la firma :

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

CANARINI!

Cele mai frumoase cântărețe moderne de antă ziuă și la lumină. Cântăreața itnără 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine măimute și câini de soi se

capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comanda se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Dacă vrei să rămâi tot tineră și frumoasă!

să folosești numai

CREMA DE ROZE,

efectul căreia e surprinzător și plăcut.

Asemenea efect cu alte asemenea preparate nu s'a putut ajunge. Prin urmare CREMA DE ROZE e cea mai excelentă pentru păstrarea ființei obrajilor și mânușilor. Prețul unui flacon 1 cor.

SAPUNUL DE ROZE,

perfect și preparat din cele mai plăcute și odorose materii. Bucata 70 filleri.

PUDRA DE ROZE,

foarte recomandabilă. Preparată din cele mai gingașe părți, se prinde bine și de loc nu e vătămătoare. În culori: alb, rosa și crème. Prețul 1-20 cor.

A se comanda la:
POKORNY DUȘAN,
farmacie la
SFANTA TREIME, în
FEHÉRTÉMPLOM.

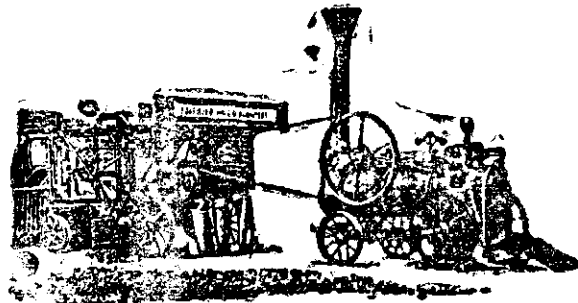
BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1909 17 Ianuarie.		1910. 9 Ianuarie. 16 Ianuarie.	
ACTIV			
123636221	89668399	Reserva metalică Aur	93121566
944347	33967822	Trate Aur	38407500
53416908		Argint și diverse monete	
11141200		Portofoliu Român și Străin	
16499917		Impr. contra ef. publice	13565200
11999924		„ „ „ „ in cont curent	16287906
15296433		Fonduri publice	
3187121		Efectele fondului de rezervă	
5970297		„ „ „ „ amortizarea imob. și material	
701839		Imobili	
217143		Mobilier și Mașini de Imprimerie	
101856064		Cheltuieli de Administrație	
—		Depozite libere	
3233914		„ „ „ „ & provizoriu	
17867093		Compturi curinți	
95998421		Compturi de valori	
PASIV			
12000000		Capital	12000000
63803598		Fond de rezervă	28187792
363598		Fondul amortisării imobilelor și material	4120826
25695863		Bilete de Bancă în circulație	276705290
—		Profituri și pierderi	—
202595		Dobânzi și beneficii diverse	105640
—		Compturi curinți	—
—		„ „ „ „ & provizoriu	—
101856064		Depozite de retras	104513950
395998421			425633498
			422211140

Scomptul 5/0. *) Dobânda 5 1/2 0/0

DEBRECZENI LAJOS
reparator de mașini
Oradea-mare — Nagyvárad
— Kolozsvári ut 29/43. —

Primește repararea tehnică a orice soi de mașini economice, motoare manate cu aburi, gaz, petrolu, benzina, oleu brut, motoare absorbitoare de gaz, precum și aranjamentul de mori cu prețuri ieftine și pe lângă condițiuni de plătere favorabile.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuințare în economie și acasă, macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanță și numai într-o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblățit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE
Nagyvárad) Vilánytelep mellett.

Kuhl Mihály

vopsitorie specialistă, și
:- institut chimic :-
pentru curățirea hainelor.

Institutul: L. St. utca Nr. 14. **ARAD.** Prăvălia: Deák Ferencz-u. 39.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis conform cerințelor moderne de azi o

vopsitorie specialistă și institut chimic pentru curățirea de haine, unde primesc ori-ce văpsire și curățire de brânza aceasta. — Văpsesc și curățesc: haine bărbătești, femeiești, uniforme, precum și mătase, catifea, plisă, pânură, batist, dantele, fil, crep, mânusi, articlii de păr, manșoni, boauri, tapete, covoare, fugare mășale și coperte de pat, perde de Tunis și dantele, umbrele brodării cu aur, argint și perla etc., cu orice decorații fără a le desface.

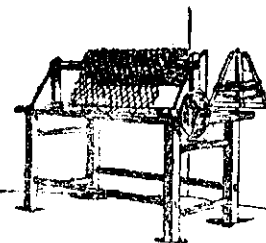
Prețuri moderate. Comandele prin poștă se execută prompt și conștiințios.

Recomandându-mi întreprinderea sprijinului on. public, rog ca să fiu onorat cu comande.

Abonați și răspândiți în toate
părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național
român ce apare dimineața.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

S'au ieftinit

cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4*60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4*60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4*—.
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6*—.
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4*60.

Róth József mare neguțator
de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.

Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Nr. Telefonului 275. — Nr. Telefonului 275.

VAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6.

Iși recomandă

materialul de edificat

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți, cât și gips de Kőbánya. — Depozit permanent de orice soi de țiglă, cărămida presată și împletituri de trestie pentru tencuit tot felul de articoli din ciment; ca canale, plăci, ghișele de fântâni etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

S-a deschis

Prima fabrică aradană de

păpuși de probă

unde în timp de 28 ore se pregătesc totfelul de modele de reformă și alte modele moderne.

Prețuri de concurență.

1 păpușe de probă 2 fl. 75 cr.

Tot acolo se primește

clinică și fabricare.

Reparări de păpuși se primesc și se capătă și părți separate.

Atelier de fabrică: Zrinyi-utca, în casa institutului de credit „Első aradi takarékpénztár”.

Se execută magazini, comande și reparări.

REICH EL. Arad.

Bazar de concurență dela teatru.

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumenta

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptor și măiestru pietar.

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21**

Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cămară Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

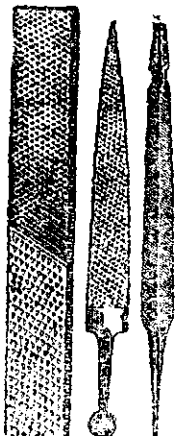

● STEIN MIKLÓS ●

fabrică de tăiat pile

Oradea-mare - Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. - Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 5³/₄ și 5⁰/₁₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spesele de intabulare, convertex datorile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primește pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili și demni de încredere.

Firmă nouă în Arad.

Halmos și Dressnandt

Mare vânzare de
piei nelucrate, făină, produse,
— păstăioase și cereale. —

Mare consum de țărițe.

Arad, József főherceg-út nr. 12.

(Casa Fodor și Reisinger.)

aduce la cunoștința on. public, că se ocupă
cu afaceri de orice bransă, cu cumpărări
și vânzări etc. etc.

Roagă binevoitorul sprijin

Cu toată stima:

Halmos și Dressnandt.

Firmă nouă în Arad.

Telefon 58.

Telefon 58.

Cine dorește să-și procure

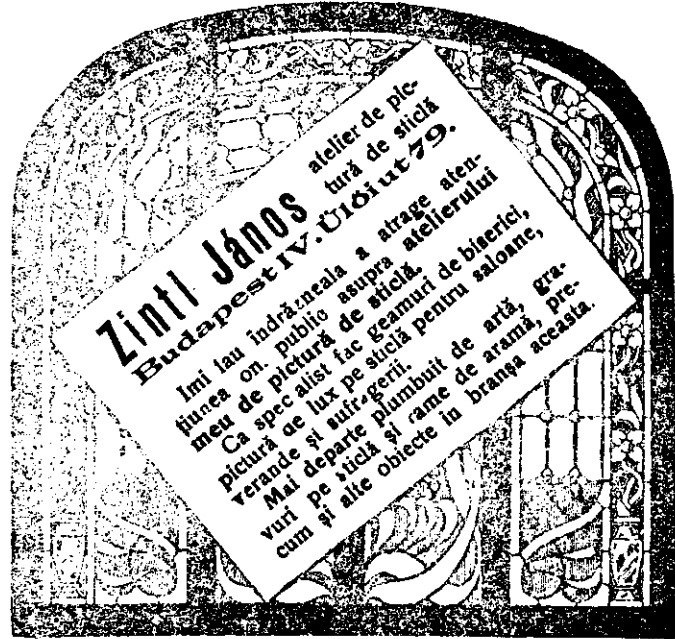
TIGLE

— din peatră de nisip de var —
calitatea cea mai bună, tare și durabilă, să caere
explicări dela **filiala din Arad** a
primei fabrici de țigle și stingătoare de var
— din Perjámos. —

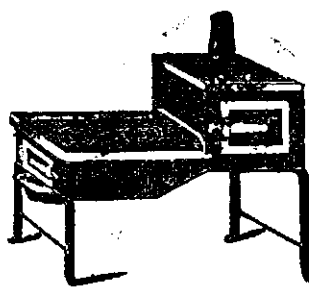
Cancelaria și fabrica în **Arad, Óvár-tér.**

Cu stimă:

RÖSER MIHÁLY és Társai.

Succesorul lui DERNER GYÖRGY ROTH JANOS BRAȘOV—Brassó, Felső-uj utca 28.

Se recomandă ca lăcătar—mașinist, întreprinzător în toate afacerile de lăcătarie la edificii și alte întreprinderi. Pregătește pieptene pentru pieptenarea lânii și a caierelor, precum și toate mașinăriile pentru torsul și dăpănatul lânii. Mai departe reparază mașinării de moară și le ajustează cu elopotele electrice.

Organizație solidă, promptă și pe lângă prețuri moderate.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în bransa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comenzi pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai eclatantă garanță pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincie.

Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

Halmi József, fost adjunct la notarul public
regesc din Borosineu, și
Strausz Gyula, fost ofițier de bancă. —

Cancelaria înregistrată

Halmi și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani,
vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe
întabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (con-
vertarea) de împrumuturi ipotecare, dela
procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schim-
barea și esarendarea de averi mai mari
pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) case-
lor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât
se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schim-
barea de case particulare, case de închiriat și vie.

Primește: parcelarea și colonizarea ave-
rilor imobile (pământuri).

Telefon nr. 726.

Adresa telefonică: HalmiStrausz.

Correspondența se poate face și în limba română.
Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9,
în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă:

Halmi și Strausz.